

■ Opgave 8

Een hete herfst en bevroren lonen

In de herfst van 2003 onderhandelden regering, vakbonden en werkgevers over de loonstijging in de jaren na 2003. Het ging er heet aan toe. Regering en werkgevers eisten langdurige bevroering van de lonen, dat wil zeggen dat de lonen gelijk moesten blijven. De vakbonden voelden daar aanvankelijk niets voor, maar gingen uiteindelijk toch akkoord. Een belangrijke rol hierbij speelde de groei van de werkloosheid. De Nederlandse economie had al jaren te maken met verlies aan concurrentiekracht doordat de arbeidskosten sterker stegen dan die in andere Europese landen. Bevroering van de lonen zou de groei van de werkloosheid een halt kunnen toeroepen ook al betekende die bevroering – gezien de verwachte inflatie – een daling van de koopkracht van de lonen met zo'n 1,5% per jaar.

- 2p **27** Ging het bij de bevroering van de lonen om bevroering van de nominale lonen of van de reële lonen? Verklaar het antwoord.

De lonen worden bevroren om een stijging van de loonkosten per eenheid product te voorkomen. Het is zelfs mogelijk dat bij een stijging van de lonen, de loonkosten per eenheid product toch dalen.

- 2p **28** Geef daarvoor de verklaring.
- 2p **29** Leg uit hoe lagere loonkosten per eenheid product kunnen leiden tot een sterkere internationale concurrentiepositie.
- 2p **30** Leg uit hoe versterking van de internationale concurrentiepositie de groei van de werkloosheid kan afremmen.